

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1908 okt. 17.

Jelen vannak: dr. *Fináczy Ernő* elnöklése mellett Baló József, Böngérfi János, Gyulay Ágost, Gyulay Béla, Havas Gyula, Havas Irén, Juba Adolf, Komáromy Lajos, Málnai Mihály, Mosdóssy Imre, Nagy László, Sebestyénne Stetina Ilona, Somogyi Géza, Szász Irén, Székely György, Valter Gyula, Weszely Ödön, Trájtler Károly, utóbbi mint jegyző. Ezekon kívül igen nagy számban vendégek.

I. Elnök melegen üdvözli a megjelenteket s az ülést megnyitja.

Fájdalommal jelenti, hogy dr. *Kiss Áron*, a Pædagogiumnak volt nagyérdemű igazgatója, társaságunk alelnöke az élők sorából elköltözött. Ezen utóbbi kapcsolatnál fogva is, de meg a boldogultnak egyénisége és a tanügy terén elfoglalt kiváló állásai okából kötelességének tartotta a Társaság nevében koszorút tenni ravatalára. Az elhunyt, aki 40 évig tanított s a hazának annyi tanítót és tanárt nevelt, aki a tudományos pædagogiai irodalmat annyi jeles művével gazdagította, aki a magyar pædagogiai irodalomtörténet régi multját eddig ismeretlen adatokkal földerítette: állandó és maradandó emléket biztosított önmagának. Épen ez okból intézkedni fog, hogy külön alkalommal, a társaság egy másik ülésén Kiss Áron fölött emlékbeszéd tartassék s indítványozza, hogy a társaság mélyen érzett fájdalmának jegyzőkönyvében kifejezést adjon s erről a megboldogult özvegyét is külön részvétirattal értesítse. A Társaság egyhangúlag hozzájárult elnök indítványaihoz.

Örömmel jelenti, hogy a lefolyt szüenidőben az irodalmi és tanári világ *Beöthy Zsolt* születésének 60 éves fordulóját ünnepelte. Sajnálja, hogy ez ünnepélyen személyesen részt nem vehetett s épen ezért felhasználta ezt az alkalmat, hogy a társaságnak a szüenidő után első ülésén kiemelje Beöthy Zsoltnak a tudományos irodalom és a tanügy terén szerzett nagy és elévülhetetlen érdemeit. Beöthy, aki egyébként is hivatott vezére a hazai tanárságnak; aki a multban is, a jelenben is erős szálakkal hozzáfűződött a Magyar Pædagogiai Tár-

sasághoz s épen ez okból indítványozza, hogy a társaságnak mai első ülésében Beöthy Zsoltot külön iratban üdvözölje, amihez a gyűlés egyhangúlag és lelkesedéssel hozzájárult.

Jelenti továbbá, hogy szeptember hónap második felében Londonban megtartatott a moralpædagogusok kongresszusa, amelyen magyar részről is többen vettek részt. Az elnök maga is ott volt s örömmel jelenti, hogy felszólalásaikkal a magyarok is igen szép sikert arattak, sőt Kármán Mór gyakori helyesléssel kísért előadását általában igen nagy figyelemmel hallgatták. A társaság erről örvendetes tudomást vesz.

Végül elnök indítványára a társaság anyagi erejéhez mérten hozzájárul Greguss Ágost emlékének megörökítésére szánt emlékmű költségeihez.

Következett a tárgysorozat; felolvasás a *kinaesthesia irás-olvasás tanítás módszeréről*.

II. A módszer méltatása élettani és orvosi szempontból. Előadta dr. Juba Adolf.

Elnök köszönetet mond előadónak a magyarázó felvilágosításokért.

III. A módszer gyakorlása és előnyei a fonomimika fölött. Előadta Szász Irén igazgatónő.

A kérdéshez szólnak:

Elnök a maga részéről őszinte köszönetet mond előadónak, aki felolvasásában nagyon világosan fejezte ki azt, amit mondani akart s aki nagyon érdekes adatokat közölt velünk saját tapasztalataiból és megfigyeléseiből. Mivel azonban minden ilyen irás-olvasási módszer értéke az eredményből ítélhető meg első sorban s végleges ítéletet csak akkor lehet alkotni, ha egyuttal látnak is valamit a tanításból, a mai előadás nyomán a társaság álláspontot nem is foglalhat el. Megjegyzi még, hogy előadó néhány tanügyi reformernek munkáját nem vette eléggé figyelembe; pl. normálzavak módszerét s a Pascal által meghonosított (Port-Royal) hangoztató módszert; valamint Lay és Messmernek erre vonatkozó tanulmányait.

Nagy László észszerűnek tartja, ha az előadó által ajánlott elem bevitetik az olvasás tanításába. Megjegyzi, hogy az előadó nem mondott új dolgot, mert másfél évvel ezelőtt Várady Károly néptanító egész részletességgel dolgozta fel ugyanazt az eszmét egy ABC ben és a hozzáírt külön vezérkönyvben. Sajnálataira azonban nem kapott erre a munkájára kiadót. Előadóval azonban nem ért egyet abban, hogy a fonomimika ellentétes lenne az előadó eszméivel és kifejti, hogy a fonomimika nemcsak a hang kiejtésének a módjára van nagy figyelemmel, de a hang közötti kapcsolatokat is jobban megteremti,

mint azt előadó a maga módszerével megtehetné. Azzal végzi, hogy előadó ne keressen a fonomikában riválist; ő úgy látja, hogy a két irány igen szépen haladhat együtt s ezért egyesíteni kell ezeket.

Szász Irén előadó néhány szóval reflektál Nagy László megjegyzéseire.

Elnök ismétli, hogy a társaság ebben a kérdésben ma nem dönthet s újra megköszönve az előadónak érdekes fejtegetéseit, az ülést bezárja.

A felolvasó ülést a rendes tagok zárt ülése követi.

Gyulai Ágost titkár jelenti, hogy Branswik Teréz grófnő életrajzának megírására kiírt pályázatra két munka érkezett be.

Elnök indítványára határozatba ment, hogy Székely György és Weszely Ödön rendes tagokból álló bíráló bizottság fog ítéletet mondani a beérkezett pályamunkákról. A bíráló jelentés az 1909. évi nagy gyűlésen fog kihirdettetni.

Az ülés véget ért.

Beküldött könyvek.

Barla-Szabó Titus. Francia úti társalgó. Francia és magyar beszélgetések gyűjteménye. Budapest, 1908. Ára 1 K 60 f.

Tanítók évkönyve az 1908—9. iskolaévre. Szerkesztette *Wohlmuth Ernő.* Budapest. Kiadja a Szent-István-Társulat.

Népiskolai Almanach. Az 1907—1908. évre. Szerkeszti Huszár Béla. Kiadja a Franklin-Társulat és Lampel R. könyvkereskedése.

Dr. Nagy József. A tudomány értéke. Budapest, Franklin-Társulat.

Magyar Shakespeare-tár. Szerkeszti Bayer József. I. kötet. 1908. 3. füzet. Budapest, Franklin-Társulat.

Alexander Bernát. Művészet. A művészet értékéről. A művészeti nevelésről. Budapest, 1908. Franklin-Társulat.
